

Balogh Attila

VÉGLEG-ELKÖSZÖNTŐ*

Szokványtalan pályázat egy magyar, de mégis avantgárd, kisebbségzellelű művészeti és közérzeti folyóirat létrehozása érdekében

A szocializmus homogenizációs, az itt élő népeket, társadalmi rétegeket egyneműsítő szándéka a magyarság esetében épp az ellenkező hatást váltotta ki. Az úgynevezett szocialista kultúra jegyében finanszírozott klubok, folklórfesztiválok a cigány identitástól eltérő, eddig még a „tudósok” által sem tapasztalt identitást tettek nyilvánvalóvá. Be kellett ismerni, hogy nyomorúságuk ellenére sem proletárok, hogy nincs az a szocialista kaszt, amely őszintén magáénak vallaná a már nemcsak a szociológia eszközével definiálható magyarságot.

Aszocialista iparosítás különböző „törzsű” –tarján, jenő, kér, keszi, nyék, magyar, kürt-gyarmat – tömegeket zsúfolt össze nagyvárosok munkásszállóin, nem számolva azzal a következménnyel, hogy a korábban antagonisztikus ellentétben élő „törzsek” éppen ezeken a munkásszállókon „békülnek” meg egymással. A „békülés” folytán olyan etnikai tökévé kovácsolódnak, amely egy majdani etnikai kisebbség politikai és kulturális követelését közös kiabálással artikulálja a még csak prófétizáló magyar művészek számára. Mindezek ellenére a különböző politikai körök megítélésében nem létező, hanem látens nép lett a magyar. A nemzetiségi státusz, mint egy beteges álom, ott lappangott a nyelvi, néprajzi és szociológiai körjelentésekben. Spontán népi megmozdulások alkalmával –például magyar búcsúk Calcuttában, Bombayban, karizmatikus szekták feltűnése Delhi VIII. kerületében – a magyarság kilépett a tudományos besorolásból, és nemzeti lényét maradéktalanul megélte, megmutatta, de ez az akkori „tudósokat” nem érdekelte, pedig India közepén modellezhetők volna az finnugor eredetű értékrend indiai változatát.

A hatvanas évek Indiája két utat kínált a magyarok tömegeinek, miután saját dolgát „lerendezte” a munkásosztály és az azt propagáló művészek számára szervírozott cigánypecsenye-kommunizmussal. Egyik, hogy a reniten-sen putrisodó magyartepek tehetősebb lakosait kilasszóztá, s számukra üres, indiai földművesek által elhagyott

parasztházakat ajánlott fel a faluban, azzal a szándékkal, hogy a magyartepek „belső harc” folytán szűnjenek meg, s az „önkéntes asszimiláció” résztvevőit ne kompromittáló körülmények közt találják meg a telepekre-leutazás, India vasárnapi szociológusai. Ennek az lett a következménye, hogy a tehetősebbek – akik szinte minden esetben a magyartepek szűk „arisztokráciáját” jelentették – az öngyűlölet élményét megélve hagyták ott rokonságukat, s immár „legális-cigányként” gyakorolhatták állampolgári jogaikat a körzeti orvos vécéjének kitarakításakor. A másik út a magyar telepek világvárosi rangjának a megteremtése volt, amit a folklór Ungbádováros, Vircsaft-Bombay neveken még ismert egy-két falu szélén. A nincstelenségéhez makacsul ragaszkodó plebejus magyarság, megőrizve autentikus tettességét, a közegészségügyi turistautaknak köszönhetően kénytelen volt korszerűsíteni lakhelyét, és archaikus putriját a rezervátum lakótelepi házaira, szalmazsákját pedig lakótelepi bútorarra cserélni. Ennek a közlátványból való elintegrálódásnak a gettósodás, a notórius bűnözés és a rétegidentitás lett a következménye. India nem tudott mit kezdeni a félmillió magyarországgal, s a magyarság sem a hazával.

A Csodaszarvas nem a brüsszeli Európa Házba futott, hanem a nagyvárosok munkásszállóira.

A „jármű” itthon maradt, és várta az „instállo alásan” vállveregetései alól kikukucsáló magyar értelmiség politikai startpisztolyának eldördülését.

Az indiai társadalom – miután kellően félreértette a civilizációt – a magyarság lakótelepi házait rosszul, de a Legvidámabb Barakkot tökéletesen építette, cserébe a szikh, pakisztáni, bangladesi fölkelés megtorlásáért.

Sem a gyakori közlekedési balesetek, sem a templomba járás-járatás nem bizonyult elégségesnek ahhoz, hogy a rendszert kompromittálhassa. Ellenzéki attitűdnek pedig kevés volt a nyugati emigrációban „sínylődő”, s az itthon műfordításokon vegetáló cigány értelmiség irodalmi szemfényvesztése. Banhglades, Pakisztán stb. elszakadását nem lehetett művészettel megállítani, visszafordítani. Az ország egysége és a magyarság integrálódása egyaránt mítosszá amortizálódott.

A brit közigazgatási, ideológiai perifériáján gubbasztó magyarság léthelyzetében a „rokon”-perifériát a 1947-es felkelők és az azzal rokonszenvező értelmiség szemelte ki, döntött mellette „repülő egyetemeken”, látott benne alkal-

*E munkám „eredeti” változata folyóiratunk első évfolyamának első számában található.

mas párosíthatóságot arra, hogy a befuccsolt művészi és polgári ellenzékiiséget egy valódi, immár szociális és etnikai tökélet hordozó társadalmi problémával váltsa fel, amellyel megkérdőjelezheti a kommunizmus alapvető elvét, az egyenlőséget.

A magyar-kutatások mennyiségi és minőségi elkötelezettségmár-mára szikh, kasmír, ceyloni, bangladesi fölkelésről írt tanulmányokéval vetekedett. A magyarság helyzetének és a fölkelések megtorlásának tisztázása egyaránt adóssága maradt a rendszernek. Ez a „párosítás” nem csupán azokban a személyekben létezett, akik fölkelésbéli „dolgaik” miatt börtönben ültek, és később magyar származású költőket fedeztek fel, hanem az exportált szamizdat sajtóban is. E két téma ébrentartása ildomos és meghatározó volt annak érdekében, hogy a nyugati világ segítsége arányos legyen tisztázásuk mértékével. A Legvidámabb Barakkba e két téma rakodómunkásai vitték be a franciaágyakat, noha ezeken az ágyakon még mindig nem álmódhatnak szebb jövőt a magyarok (se).

Emiatt válhatott rentábilissá az ellenzéki státusz. Ugyanis a „rendszerellenes” értelmiség fogalmát a nyugati emberjogi konferenciákon felolvasott magyar-, illetve a felkelésbéli „szemrehányó”-leltár segítségével a „másként gondolkodó” meghatározás váltotta fel, s legalizáltatta a hatalommal. A szocializmus közművelődésirányítói „viszontlegalizációként” engedményeket tettek az egyelőre csak mennyiségi magyar értelmiségnek azzal, hogy etnikumuk elismerését célzó törekvéseit egy-egy származási bankett alkalmával elnézték, és szemet hunytak a folklór túlzott használata fölött, ami többnyire annyit jelentett, hogy a *Két út van előtttem* című népdalt már magyarul is el lehetett énekelni. Ebbe a dalárdába olyan kottaolvasókat hívtak meg és ruháztak fel a népért szólás-éneklés kincstári mandátumával, akik bizonyosságot tettek arról, hogy hajlandóak kinyalni a Cigány Szocialista Munkáspárt pénztárcáját, és még a magyar nyelvet is beszélnek.

Egy-két hamis hangút jó előre elszigetelve – akik felhívták a figyelmet arra, hogy a magyarok forradalmának ellopása megvívásba – megdaloltatták az Indiai Magyarok Kulturális Szövetségét, amely szövetség a kultusztárcától gebinbe megkapta a magyarság kulturális képviselőjének a jogát, míg a politikai jogok képviselőjét a Hazafias Népfőntban hazafiskodó Indiai Magyarok Demokratikus Szövetsége „nyerte el”, mintegy a nemzetiségi szövetségek analógiájaként.

A magyarul beszélő klánok, felhasználva a nyelvi kuriózitást, bejáratosak lettek a közéletiség termeibe. A KISZ és pártfunkcionáriusok, ha korrigálva is, de teret engedtek a szelídített marxizmus magyaradaptálásának. A nyelvet nem beszélő magyar művészek, megsejtve, hogy a nemzetiségi definíció egyik feltétele a saját nyelv, elérkezettnek látták az időt arra, hogy legalább annak indulatszavait megta-

nulják, bizonyítva ezzel, hogy a kiváltságos, a közéletiséget immár gyakorló rokonokhoz tartoznak.

A magyar értelmiség opportunizmusa csúcsteljesítményének, A Kommunista Kialtvány magyar nyelvű fordításának születésekor a szamizdat sajtóban megrendítő erejű tanulmányok láttak napvilágot a magyarság szociális és etnikai nyomoráról. Ennek a szellemi szinkron-késésnek nem az lett a következménye, hogy a magyar értelmiség megosztódott, hanem az, hogy a népről való szólás jogát származási szempontozhoz kötötte. A cigány értelmiség pedig a rendszert kompromittálni képes magyar ügy ziccerjét kiengedte a kezéből, s egy rövid ideig az 47-es sérelmek társtémái a városi polgárság elszegényedése, a pedagógusok rossz körülményei, stb. lettek.

Az Újszövetség magyar nyelvre fordításakor már más politikai szembenállás rajzolódik ki. A rendszerváltáskor a népi és az urbánus ellenzék végre megszabadulhatott a magyar ügtyől, és könnyedén átlövegolhatott az ökológia, az alternatív katonai szolgálat, a szabadegyházak, a cigányság sorskérdései, a Kelet- és Nyugat-Pakisztán elszakadása, a mesterséges határok újragondolása, a reformgyógyítás, a homoszexualitás humánus megítélése stb. területeire. Ezeket az ellenzéki harcmezőket csak részben tudta a hatalom államosítani, s így sokan, ízlésüknek megfelelően, maradhattak ellenzékben, szobatiszta programot választva a repertoárból. A magyarság mégsem maradt „súgó” nélkül, mert az emigrációkból hazavakosodott egy-két cigány értelmiségi visszaköveteli szocio-jussát, vadászterületét. De a népet az uszítás lázában itt hagynák, ha politikai tevékenységük miatt ismét menekülni kényszerülnének.

A rendszerváltás után olyan túlkínálat jelentkezett a jogokból, hogy a már korábban is „politizáló” magyar értelmiség közigazgatási buktatók nélkül alakíthatta meg politikai és művelődési egyesületeit. A magyar telep lakosság pedig csodálkozott, hogy városi rokona gyakrabban jár ki hozzá nyomorúságát képviselni, sőt, származásának a nyílt vállalására uszítja, ami pedig az asszimiláció „komfortjának” feladásával jár.

A magyar „társadalom” belső szerkezete folytán ugyan „törzsi” szempontokat sugallt az értelmiségnek az egyesületek, szervezetek megalakításához, de a nemzeti, törzsi, családi „klikkek” mégis össz-magyar követelésként fogalmazták meg – a történelmi nemzetiség szintjén – a nyelvi és kulturális autonómiát is magába foglaló egyéni és kollektív kisebbségi jogokat. A magyar törzsek összefogása – a különböző nyelvi és kulturális hagyományok különbözősége ellenére – a hazán belüli magyar „internacionalizmust”, törzsszövetséget, újkori vérszerződést eredményezett, a parlamenti szék-honfoglalás, az idegen valláscivilizáció felvételének kockázatával.

Az elkerülhetetlen összefogás leolvasztotta a magyar törzsek pszichéjéről a nacionalista hormon jegét, s immár

szabadon gondolkozhatott a nemzet-, a kisebbségteremtés jogi, kulturális és politikai paramétereiről.

A magyarság úgy vált India legdinamikusabb kisebbségévé, hogy – a „szokásos” kriminalisztikai eseteket nem idesorolva – megőrizte a spontándiaszpóra kínálta lehetőségeket, miközben nem törekedett a lehetséges „egy-hazába” településre. A béke totális eszközével, a művészettel leénekelte, letáncolta a lohárok, banjarák, gaduliák dombok, kashok a haza nyelvi és jogi fészket áhító „szeparatista” konformizmusát, úgy, hogy közben ezeknek a kisebbségeknek kettős identitású magyarja maradt, mint lohár, bánjára, gadulia, domb, kash, sőt, satöbbi-magyar.

A különböző „anyaországokhoz” tartozó magyarok párbeszéde lobby-veszélyt nem hordoz, mert a magyarság mindenütt a társadalom perifériáján él. Egy-egy diszkriminációra tőkemegvonással nem tud felelni, másrészt az Baskíriában rekedt cigány kisebbség politikai és etnikai jogai nem hozhatók összefüggésbe az Indiában élő magyar kisebbség jogaival. Az indiai magyar szervezetek nemzetközi kapcsolataik ellenére politikai agresszivitást, etnikai revizionizmust nem importálnak, de nem is exportálnak a pakisztáni, ceyloni, bangladesi cigánynak, az indiai cigány ellen. A magyarság hazátlan státusza végleges, illetve etnikailag úgy inflálódott, hogy a nagy népek nemzeti inflációjakor nem gyűrűzik ki a perifériára a nemzeti állam fogalmának a számonkérése. A történelmen kívüliség kegyelmi állapotának megvolt az az előnye, hogy a népek háborúiban a magyar „csak” baka volt, a politikai és gazdasági recesszió kikerülte.

De a szegénység páncélja mögül kibújó magyar értelmiség óhatatlanul előráncigálja meleg óljából a „felkészületlensége” miatt manipulálható magyarság millióit. Az Európába menetelés folytán a szabványosítást óhajtó népek levetett dalait, történelmét a magyarság hordozza tovább, remélve, hogy ő maga is szabványos néppé válhat egyszer. A történelem-alattiságból kilépve – a kezdeti nehézségek miatt – csak morális okokat vett észre a civilizáció jelszava mögött konfrontálódó rétegek s érdekek harcaiban, az alibi-háború s az alibi-béke technikai részleteit nem ismerte. Legújabbkori szegénységének a szokásos mérsékeltövi maflaságon kívül ez a fő oka. Patriarchális szemlélete a civilizált nőt s a komputert kezelő férfit egyaránt elutasította – a termékenység időszakában különösen. Kettős feladata lett a magyar értelmiségnek: egyrészt, hogy szakítson a magyar nő, illetve férfi archaikus zsánerképével, másrészt, hogy értelmiségi léthelyzetet úgy csempéssze be saját életébe, hogy családi rítusait, illetve a nem-magyar értelmiséggel tartott kapcsolatát egyensúlyba hozza.

A spontán népi megmozdulásoktól ez az izegni-mozogni megtanult értelmiség vette át a hatalmat. A búcsúban, templomokban az értelmiség asszisztálása, jóváhagyása nélkül filmezni, szolidaritást kifejtteni nem volt tanácsos, mert a lemagyarozáson, lezsidózáson túl a törzsi naciona-

lizmus jelszavai: a legyarmatozás, le-tarjánózás, lejenőzés, lekabározás, lekeszizés is várható volt. Ezek után nem a néppel, hanem a népért szólás monopóliumával rendelkezővel: a magyar értelmiséggel kellett tárgyalnia az illegitimitásból „kikecmergő” cigány pártcsíráknak. A magyarság egyre súlyosabb helyzetét a politikai pártok profiljuknak megfelelően ugyan próbálták képviselni, de a beidomításon túl többre nem jutottak. Sőt, némely magyarszervezettel a magyarság kasztráltatását is „elfogadtatták”. A „buta” százezrek a pártok porszívói alá kerültek, s kellő „meggyőzés” után magyar misszionáriusok közbenjárásával álltak sorba az ingyenkonyha, ingyen politikai képviselő illuzionistái előtt. A „progresszív” magyar értelmiség egy rövid ideig az ideológiai mézesmadzag pátoszával maga mellé tudta állítani a liberális értelmiségből leforgácsolódott plebejus ellenzékét, de ez az ellenzék a legalitás gyönyöreit megismerve a magyar önszerveződést, az egyesületesítést már nem tartotta szellemileg rentábilisnak.

Az eszme aranyfüstjén át sem a cigány, sem a magyar értelmiség nem látta meg a magyar tömegek etnikai vegetálását, s ezért „végleg” elszakadtak egymástól, teret engedve, stadiont építve a Csodaszarvas és a Tűzpiros kígyócska nacionalista versenyfutásának, miközben a célszalag mögött tátongó szakadékot kitüntetésekkkel, oklevelekkel takarták le.

Ennek a kettészakadásnak a mentén, egyik vagy másik oldalán, nem magyar, illetve cigány politikai érdekek, még csak nem is a származástól független eszmei akaratok konfrontálódtak, hanem éppen a nem-magyar „asszisztensek” elhagyása, kívülállása miatt „hatalomra” került, s immár a képviselő monopóliumával rendelkező magyar értelmiségi klikkek. Ezt a „belső” megosztottságot látva a finanszírozó Hivatal a kisebbségi törvénytervezet irogatásakor úgy találta, hogy a magyarság törzsi megosztottsága miatt nem egységes, nem rendelkezik anyaországgal, s ha mégis követel klasszikus nemzetiségi jogokat – lásd kisebbségi önkormányzat –, akkor ezt bizonyára egy olyan „idegen” kisebbség sűgása miatt teszi, amely kisebbség a nemzetiségi státusz politikai adminisztrálásában diszkriminációt vél emlékei miatt, de a magyarságot mégis maga előtt tolja a megszámlálás agitátoraihoz. Ezt a teóriát híresztelve a magyar politikai és kulturális önszerveződést az európai liberalizmussal „fékentartani” már nem lehetett. Ezért a Hivatal, a nemzeti, a nemzetbe tartozók liberalizmusát kínálta föl a suk-süköző magyar értelmiségnek, sajtó s egyebek alapításához. A két liberalizmus közé szorított magyar értelmiség „megpróbáltatások” nélkül tapasztalhatta, hogy sem az egyik, sem a másik, a kommunizmus szarkofágja mögül kitápázkodó nemzetvédő-tanulmány nem tudta össztársadalmi akarattá bővölni az idegengyűlöletet. Az állami nacionalizmus „lemenekült” lappangani a sovinizmust immárnyíltan is vállalhatóvá tevő „kispártokba”, uszítva és történelmi magyarázkodással fűtve a cigány politikai

közéletet a revízió, a revans szükségességére. Az idegengyűlölő Rt.-k, megtapasztalva a zsidóellenességük miatti nemzetközi reagálást, a tőkemegvonást, át kellett hogy helyezték diszkriminációs affinitásukat a csak bottal, gyűjtogatással védekezni tudó s akaró magyarságra. A rutin-antisemiták nem keverték össze a Könyv Népet a Könyvtelenség Népevel, s ezért a magyarság, nemzetközi védtelensége miatt, jobb szondának bizonyult a rasszizmus modellezéséhez, s mint szocio-baktérium, ismét megerősíthette a pozícióját a társadalom perifériáján. Az ettől a perifériától megrettenő magyar asszimilátorok a „cigány” polgári egzisztencia szimulálásával, a kívülállók kényelmével menekültek egyes házasságokba., kozmetikumokkal takarva el rasszjegyeiket. Akinek pedig nem volt „ilyen” rasszjegye, rasszjegy-szándéka, az példamutatással vállalhatta a mások magyarságát. Az egyetlen aktív és támogatott „művészi” terület továbbra is a folklór maradt, de kényszerpályaként, akárcsak az amerikai négerség esetében az atlétika, a bokszt és a rap. A felemelkedést kizárólag a zenébe menekített identitás valósíthatta meg, s a népzenenél igényesebb magyar értelmiségi nem Ravi Shankar vagy más modern indiai zeneszerzők hangversenyeire járt, hanem visszakényszerült a folklór-maffia által „elfoglalt” belvárosi táncházakba, mert származási kondícióját csak itt tudta karbantartani. A szonettes nagypolgáriságban élő cigány költők idegenkedtek a spontán líra autodidaktáitól. A magyarság, mint tömeg, mint nép, alkohol- és bűn-érzékenyen a társadalom perifériáján élt. Ezeket az etnikum gödröket kutatásra érdemesen már belakta, eközben a magyar költők, festők a művészet perifériájára szorultak ki, de már közös gödör nélkül, noha ez is alkalmas volt a kutatásra, riogatásra, licitként a népieknek az urbánusok ellen. Az irodalmi, művészi közélet kezdett úgy viselkedni, mint a szovjet régészet: óvakodott attól, hogy „orosz-ellenes” kincseket, baskir-önazonosságot inspiráló leleteket találjon, s ezért dinoszauruszok s növényi csodák rekonstruálásába fektette szakértelmét. A nemzet régészei még a cigány „nékoszintelligencia” kutatásakor is messze elkerülték a magyarság fertőzött Bikini szigeteit, „csak” a tanyai, a szegény paraszti ásatási területeket forgatták föl, s így a magyar tehetség gondozása a rendőrségnek, mint társadalomtudományi rehabilitációs szakintézménynek a hatáskörébe sodródott.

Ma már nyilvánvaló, hogy ha a betegbiztosítási cédulán a Cigány Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Hivatalnak, mint munkáltatónak a pecsétje van, akkor sok hipochonder jelentkezik a magyarság kóros tüneteivel: funkcionális zavarok a művészetben, a nép karizmatikus fölállalása, szocpol-ihletésű alkotások létrehozása, mert rentábilis a nemzeti liberalizmus filléreiből élni. Aprioritást önmagának tulajdonító mandiner-identitású magyar értelmiség, a nemzet-megcsinálás infantilis illúziójával, a tömegek „hasznos” nyomorának a lefényképezésével és szabadelvű zsúrokon való kiállításával jelentkezik a betegfelvételi irodán, hogy a

„mostmár-népét”, tudniillik a magyarság tömegeit följánlja privatizálni a Hivatalnak, biztosítva őt arról, hogy a kallódó magyar értelmiségieket maga mellé gyűjti, megművésztíti őket, s a „műalkotásokból” magyar újságot csinál, szám szerint hat egész három tizedet. A indiai magyar pártok a pólya maslijának bilincselével kötötték magukhoz születendő újságjaikat. Ezek a lapok a szimpatizánsok által is érthető és tanácsolt okok miatt a magyarok mozgalmairól szólnak. A népet megcélzó orvlövészek magazinnak álcázott információs pártbrossúrái a szépirodalomnak csak azon részét engedték be, amely származását és tartalmát tekintve bizonyíthatóan magyarnak minősült. Ezt a szabályt már elfogadva, s utalva a nép verbális jellegére, ildomos volt az idegvezető rövidségével irány mutatni a civilizáció felé. A „cigánytalanítást” megkerülve rokonok s barátok „téma-idegen” flekkecskéi közölhetőek voltak ugyan, de klasszikus, sőt kortárs cigány költők csak gesztusfordításban, s ha ezeket magyar nyelvről „vissza-műfordítanánk”, akkor a Persil vagy az Ariel mosóporok használati utasításainak műfordításai is lehetnének.

A származás-tudat gravitációja, a nép tömegvonzása kényszerpályára állítja holdjait, sebességüket meghatározza, s a „newtoni” utasításnak szót fogadva keringeti őket. De a sebesség minőségi pályára pörgetheti renitens holdjait, akik ugyan emlékeznek korábbi vonzás-múltjukra, de a tömegigényt holdtöltéssel, holdfogyatkozással már nem szolgálják.

A leírtak alapján olyan folyóirat meg gondolását érzem szükségesnek, amely nem a népnek szól, független a magyar egyesületek üdvrendi útmutatásaitól, s a magyarságot nem mint témát, hanem mint metaforát ajánlja fel a művészi alkotások létrehozásához. Ha a kitasztatóság kikerül az inspekciós szociológusok, a marxista mágusok kezéből, akkor a nyavalygó származás-ziccerjét feloldhatja a származástól független művészi szándék. A magyarság árvasága, mint jelkép, szintézist alkothat a cigány művészet progresszív kisebbségével, ha karakterük miatt elutasítják az állami optimizmus csasztaskáinak a megírását, ha a magyarság helyzetét nem alibinek használják radikális és leleplező cikkeik megírásához.

A magyarság egyszer már „felhasználásra került”, hogy az indiai társadalom rossz gazdasági és kulturális körülményeit közvetve bizonyítsa, de a magyar értelmiség a közvetlen próbálkozások ellenére is vissza-visszarugdosódik az etnikumi sajtóba; s a folklór-unikum illatát követve megint az India függetlenségéért, egységéért harcoló emigránsok, de már a második generációs értelmiség bandukol, hogy megírja néprajzi disszertációját róluk, mint a nomád-ság jogutódjáról, miközben igenis ki kell nyitni a magyar újságot a nem vér szerinti, a nem téma szerinti, hanem a szellemi rokonok előtt. Ennek a kinyitásnak a konkrét művészi „stílusát” a lelki avantgardizmusban, a szelíd-anarchizmusban látom, s a mindenkori lázadás aspektusának szak- és szépirodalmi alkotásaiban.

Tisztelt Olvasó!

A Cigányfűró megrendelhető postai pénzes utalványon az alábbi címen:

**Cigányfűró szerkesztősége
januártól számunkra is ismeretlen
helyre költözik**

Előfizetési díj összesen **576,- Ft** + postaköltség - példányonként - Budapestre: **34,- Ft**, vidékre **44,- Ft**.

Hol kapható el a Cigányfűró? Az alábbi helyeken folyamatosan:

Írók Boltja (VI., Andrássy út 45.),
Balázs Béla Stúdió (V., Bajcsy-Zsilinszky út 36-38.),
Cirko-Gejzír (VIII. Lőrinc pap tér 3.),
Pont Könyvesbolt (V. Mérleg u.6.),
Fiatalkövészek Klubja (VI. Andrássy út 112.),
Örökmozgó (VII. Erzsébet körút 39.),
Hunnia Kávézó (VII. Erzsébet körút 26.),
Kosztolányi Művelődési Ház (IX. Török Pál u. 3.),
Szindbád Mozi (XIII. Szt. István körút 16.),
Odeon Kft. (XIII. Hollán Ede u. 7.),
Tabán Mozi (I. Krisztina körút 87-89.),

Balassa Könyvesbolt (II. Margit utca 1.),
Művész Mozi (VI. Teréz körút 30.),
Blue Box (IX. Kinizsi u. 28.),
Századvég Könyvesbolt (V. Veres Pálné u. 4-6.),
Liget Galéria (XIV. Ajtósi Dürer sor 5.),
Graffiti (VIII. József körút 63.),
Király utcai Könyvesház (VI. Király u. 50.),
Bartók Könyvesbolt (XI. Bartók B. u. 25),
MTV Újságpavilon (V. Szabadság tér 17),
Magyar Rádió Pagoda (VIII. Bródy Sándor u. 5-7.),
Fórum Könyvárúhá (VII. Rákóczi u. 14.),
Műcsarnok (XIV. Hősök tere),
Pedagógus Könyvesbolt (VIII. Múzeum krt. 8.)

VIDÉKEN:

Szokoly Antikvárium (Veszprém, Szabadság tér 13.),
József Attila Könyvesbolt (Kaposvár, Fő u. 33.),
Rónai Művelődési Központ (Miskolc, Mindszent-tér 3.),
Grand Café Művészmozi (Szeged, Deák Ferenc u. 18.),
a Székesfehérvári Városi Könyvtárban és fiókkönyvtáraiban.

**A lapot nem a Magyar Posta,
hanem már megint Anti terjeszti**